

Kadernota 2025

Gemeente Meerssen op koers

Voorwoord

Met gepaste trots presenteren wij u de Kadernota 'Gemeente Meerssen op koers'.

We brengen hiermee de stand van zaken in beeld en kijken vooruit naar de uitvoering in de komende jaren.

We zijn nu halverwege de bestuursperiode. We liggen goed op koers met de realisatie van onze beleidsvoornemens. Ondanks dat onze reservepositie goed is blijft het financieel perspectief onzeker. Op het moment dat uw raad de Kadernota behandelt, is de meicirculaire bekend en weten we hoe de cijfers er daadwerkelijk uitzien.

We hebben bewust gekozen voor een Kadernota op hoofdlijnen. U leest hoe wij vanuit een heldere visie invulling geven aan de diverse thema's. Uiteraard hebben we daarbij eerst stilgestaan bij waar we nu staan in ons coalitieakkoord.

We willen onze focus voor de komende tijd leggen bij zes inhoudelijke thema's en drie thema's die gericht zijn op onze organisatie. Thema's waarvan wij denken dat die prioriteit moeten hebben.

Wij nodigen u als gemeenteraad uit aan de hand van deze Kadernota nog meer focus aan te kunnen brengen en sturing te kunnen geven aan de strategische opgaven die er liggen. Zodat we koers kunnen blijven houden in Meerssen. Daar varen onze inwoners, ondernemers en partners wel bij!

Het college van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inleiding.....	4
Bestuur, dienstverlening, burgerparticipatie en veiligheid	14
Bestuur	14
Veiligheid	14
Fysieke leefomgeving	15
Landschap, groen en begraafplaatsen.....	15
Waterveiligheid en waterbeheer	17
Duurzaamheid	19
Wonen en ruimtelijke ordening.....	21
Sociaal Domein	26
Onderwijs	26
Sport	26
Sociale zekerheid	27
Maatschappelijke ondersteuning	27
Economie en Toerisme	29
Financiën	31
Algemene dekkingsmiddelen	31
Overhead	32
Verloop begroting 2025 en meerjarenperspectief	33

Inleiding

Gemeente Meerssen werkt voortvarend aan de uitvoering van het Coalitieakkoord Samen verder bouwen 2022-2026. Inmiddels zijn de eerste twee jaren verstreken, een goede reden om de tussenbalans op te maken van de voortgang van dit akkoord.

Het college heeft op de verschillende beleidsvelden in beeld gebracht wat de stand van zaken is, welke speerpunten reeds uitgevoerd zijn, welke speerpunten al zijn opgepakt maar nog niet afgerond en welke nog op de rol staan voor de komende twee jaren. Daarnaast zijn er autonome ontwikkelingen in onze omgeving waarvan de opgaven in de energietransitie een voorbeeld zijn.

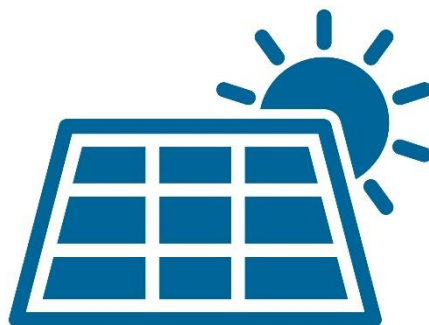
Op hoofdlijnen ontstaat het volgende beeld:

De speerpunten van het coalitieakkoord zijn vertaald in de programmabegroting. Naast deze opgaven wordt in Meerssen ook druk gebouwd aan een robuuste en toekomstbestendige organisatie.

Het college heeft in de aanpak van al deze opgaven een focus en prioritering aangebracht. Deze focus en prioritering moet leiden tot daadkracht in de aanpak en uitvoering van onze opgaven.

Deze prioriteiten waarop de focus de komende twee jaar wordt gelegd zijn vertaald in concrete doelen die hieronder beschreven zijn. Naast deze doelen zijn er zeker nog andere thema's die onze aandacht hebben. Die presenteren we in lijn met de programma indeling van de meerjarenbegroting. Met name de thema's die speciale aandacht krijgen, zijn opgenomen in deze Kadernota. Deze Kadernota is zeker niet bedoeld om limitatief te zijn. Het doel van de Kadernota is uw Raad informeren en in positie brengen om onderling het debat te kunnen voeren, om zo sturing te kunnen geven aan de ontwikkelingen die wij kunnen beïnvloeden en als leidraad te dienen voor de begroting 2025. De Kadernota wordt afgesloten met een financiële doorkijk op basis van de huidige saldi en besluiten.

Isoleren - Warmtetransitie Duurzame opwek energie

De energietransitie is in volle gang. We stappen af van fossiele brandstoffen en zetten in op hernieuwbare energie, zoals zonne-energie. Zo gaan we klimaatverandering tegen, zijn we minder afhankelijk van energie uit andere landen en proberen we hevige prijsschommelingen te beperken. Maar tegelijkertijd vraagt de energietransitie ook veel van onze gemeenschap. Bedrijven moeten verduurzamen, inwoners gaan hun woning isoleren en samen zoeken we naar geschikte ruimte om energie op te wekken. Dit doen we in een snel veranderende wereld waarin we telkens leren omgaan met nieuwe uitdagingen, zoals bijvoorbeeld netcongestie.

Als gemeente willen we onze inwoners zo goed mogelijk helpen. We willen dat iedereen de transitie mee kan maken. Daarom zetten we in op goede informatievoorziening. Via ons energieloket en via ondersteuning voor specifieke doelgroepen, zoals VvE's, monumenten en mkb'ers. Vooral inwoners die onevenredig veel betalen aan de energierekening helpen we met verduurzamen. Met het energiearmoedeproject kunnen we direct hun energierekening verlagen.

Tussen nu en 2050 gaan alle gebouwen in de gemeente Meerssen van het aardgas af. Het verschilt per woning hoe dit het beste kan. Daarom willen we inwoners goed hierbij meenemen en starten we dit jaar een uitgebreid participatieproces. Daarnaast starten we een isolatiecampagne om woningen met lage energielabels te helpen isoleren. Als gemeente blijven we onderzoeken wat de beste manier is om onze woningen te verwarmen en waar we de energie vandaan kunnen halen.

We doen dit niet alleen. Samen met onze duurzaamheidspartners proberen we de onze inwoners zo goed mogelijk voor te bereiden op de energietransitie. Daarvoor werken we samen met Stichting Duurzaam Meerssen, EMEC, Enexis en met andere gemeenten in de RES Zuid-Limburg.

**Alle inwoners worden beschermd
tegen hoogwater door maatregelen
dan wel zijn zelfredzaam**

In Meerssen krijgen we steeds meer te maken met de gevolgen van de klimaatverandering. Steeds vaker hebben we te maken met heftige buien, die kunnen zorgen voor water op straat of wateroverlast. Waterveiligheid voor de inwoners staat hoog op de agenda. Naast wateroverlast verdienen verdroging, hitte en erosie meer aandacht. We streven naar het verminderen van wateroverlast en het verbeteren van de waterkwaliteit. Hierdoor ontstaat een veilige leefomgeving voor onze inwoners.

Het verminderen van de wateroverlast kunnen we niet alleen als gemeente. Hiervoor zijn alle betrokkenen in de waterketen nodig. Samen met het Waterschap Limburg, de Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en de inwoners gaan we aan de slag om waterbewustzijn en zelfredzaamheid te verhogen.

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de projecten/reconstructies van wegen, zoals afgesproken in het Waterprogramma 2023-2027. Samen met het Waterschap Limburg leggen we buffers aan en stimuleren we afkoppelen van hemelwater op particuliere terreinen. In het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) werken we aan de maatregelen tegen vermindering/voorkoming van de wateroverlast uit de Geul. Ook werken we binnen het programma WRL aan de zelfredzaamheid van inwoners, door voorlichting of het adviseren om maatregelen te treffen.

**Inwoners van Meerssen wonen
in een passende woning.
Bijzondere doelgroepen
hebben een plek om te wonen.**

Meerssen is een aantrekkelijke woongemeente met een unieke landschappelijke ligging, een grote diversiteit aan woonmilieus, een goede bereikbaarheid en uitstekend voorzieningenniveau. Dat willen we graag zo houden. Dit betekent dat wij inzetten op groei van de woningvoorraad en de krimpgedachte loslaten. Een woningvoorraad in een mix van verschillende categorieën, waaronder sociale woningbouw in alle kernen van onze gemeente. Doorstroming op de lokale woningmarkt wordt hiermee bevorderd. Transformatie van bestaande woningen naar levensloopbestendige woningen of het splitsen van (te) grote woningen in bijvoorbeeld twee woningen wordt ook gestimuleerd. Hiervoor worden inwoners opgeroepen om zich te melden met plannen en ideeën. Flexibele woonvormen worden ontwikkeld voor aandachtsgroepen zoals statushouders en urgent woningzoekenden. Dit doen wij samen met de regionale projectgroep.

In 2023 hebben ook wij de Woondeal Limburg ondertekend en is een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. In 2024 wordt een Uitvoeringsprogramma Wonen uitgewerkt dat een plek krijgt in de op te stellen Omgevingsvisie.

Het is een forse opgave waar we graag de schouders onder zetten om ervoor te zorgen dat inwoners van Meerssen in een passende woning wonen en het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in de kernen op peil blijft.

**'Alle' vitale verenigingen hebben een
adequaat onderkomen in 2030**

We willen dat onze inwoners gezond en vitaal zijn, nu en in de toekomst. Vitale verenigingen zijn hier onmisbaar bij. Niet alleen sportverenigingen maar ook zangkoren, muziekverenigingen en alle andere verenigingen dragen bij aan ontspanning en sociale contacten. Dat houdt inwoners gezond, bevordert de leefbaarheid en versterkt de sociale samenhang in de gemeente Meerssen.

Het aanbod van deze gemeentelijke voorzieningen moet divers zijn en voor iedereen toegankelijk. Gemeentelijke voorzieningen, zoals buitensportterreinen en gemeenschapshuizen fungeren als plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten voor recreatie, vrijetijdsbesteding en sportactiviteiten. Duurzaam gebruik, een plek voor iedereen en betaalbaarheid op lange termijn zijn een uitdaging.

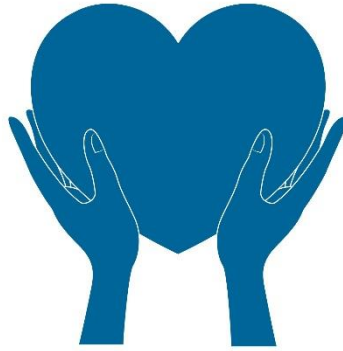

**De economie van Meerssen wordt gefaciliteerd
om te groeien en de retail minimaal
te behouden op het huidige niveau**

Onze economie bestaat uit een mix van lokale bedrijvigheid, agrarische en toeristische ondernemers, met retail en andere centrumfuncties zowel in de kernwinkelgebieden als daarbuiten. Deze economie sluit nauw aan bij het lokale DNA van Meerssen.

Het economische landschap verandert snel. Economische vitaliteit is cruciaal om Meerssen aantrekkelijk te houden voor wonen, werken en recreëren. Daarom vragen we ons af: waar staan we nu en waar willen we economisch naartoe?

Met onze sterke punten in gedachten laten we een economisch profiel opstellen met concrete en inspirerende doelstellingen voor de toekomst, met 2035 als stip op de horizon. Dit profiel geeft richting aan onze doelen en de manier waarop we die samen met onze ondernemers kunnen realiseren. Op basis van het profiel wordt onze economische agenda bepaald. Uitgangspunt daarbij is de economische ontwikkeling waarbij rekening wordt gehouden met brede welvaart voor alle inwoners en de omgeving.

Zorgen doen we samen en domein overstijgend.

In Meerssen streven wij naar een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin iedereen er toe doet, waarin iedereen meedoet en iedereen naar elkaar omkijkt. Momenteel wordt de lokale inclusie agenda opgesteld. Bij het opstellen hiervan blijkt dat de gemeente Meerssen op veel vlakken goed aan de slag is om tot een zo inclusief mogelijke samenleving te komen. Inclusie ziet op alle onderdelen van het leven: fysieke en mentale beperkingen, armoede, laaggeletterdheid en discriminatie.

Meerssen is van alle inwoners. Burgerparticipatie draagt bij aan een vitale, inclusieve en duurzame gemeenschap. In de regio is onze aanpak van brede inspraak uniek waarbij niet alleen de Adviesraad Sociaal Domein wordt betrokken maar ook inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Zij worden vroeg, breed en inclusief betrokken bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid en plannen voor de gemeenschap. Mooie voorbeelden hiervan zijn de dementievriendelijke gemeente en het accommodatiebeleid.

Accommodaties zijn nodig zodat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, kunnen sporten of kunnen genieten van cultuur. Duurzaam gebruik en betaalbaarheid op lange termijn zijn een uitdaging

In Meerssen streven we naar vitale kernen. Kernen waar mensen naar elkaar omkijken en waar verbindingen ontstaan. Kernen waar inwoners zelf het initiatief nemen. Voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en ontmoeten versterken onze kernen.

Ook hitte raakt de gezondheid van kwetsbare mensen, zoals ouderen en jonge kinderen. Klimaat adaptieve maatregelen zoals het aanbrengen van een hoger aandeel groen op plekken waar kwetsbare mensen verblijven kunnen eraan bijdragen dat dit ook fijne en gezonde plekken blijven om in te leven. Koele plekken en meer groen bevorderen daarnaast dat mensen elkaar ontmoeten, meer bewegen en dat kinderen meer buiten spelen. Dat heeft een positief effect op de gezondheid van mensen en bevordert de sociale cohesie.

De uitdagingen om de komende jaren de zorg voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te houden, zijn enorm. Het besef is groot dat de we de uitdaging alleen aan kunnen als we onze krachten bundelen. Zowel intern domein overstijgend en integraal, als met inwoners en met partijen en organisaties om ons heen. Zo nemen wij bijvoorbeeld deel aan het deltaplan om samen te zorgen dat wijken, buurten en dorpen beter toegerust zijn op de realiteit dat mensen in een kwetsbare positie langer thuis blijven wonen. Binnen het sociale domein kijken we naar wat iemand nog wél kan. En naar wat nodig is om actief mee te kunnen blijven doen. Want in de gemeente Meerssen kan iedereen meedoen.

**Toegankelijke integrale Dienstverlening o.a:
Vergunningen - Meldingen openbare ruimte
Initiatieven van burgers - Kansen voor ondernemers
Subsidies**

De inwoners moeten kunnen rekenen op een gemeente die toegankelijk en inclusief is voor iedereen. Iedereen moet mee kunnen doen in onze maatschappij. Naast het verder uitbreiden van de digitale dienstverlening zal een inwoner ook een beroep doen op persoonlijk contact met de gemeente Meerssen.

De gemeente Meerssen is het lokale gezicht van de overheid, waar inwoners en ondernemers voor vele producten en diensten terecht kunnen. We zetten in op digitaal waar kan, persoonlijk als het moet en zorgen daar waar nodig voor maatwerk. Daarbij zijn begrijpelijke taal, eenvoudige procedures, toegankelijke teksten, gebruiksvriendelijke (web)formulieren en als het nodig is zelfs dienstverlening op maat onze speerpunten.

De gemeentelijke dienstverlening verandert constant. Het online aanvragen of afhandelen van zaken leidt tot meer gemak, maar zorgt ook voor een afstand. Daarom handelen we eenvoudige vragen digitaal af en complexe vragen persoonlijk. Ook blijven we onze dienstverleningsprocessen continue verbeteren en inrichten vanuit het oogpunt van inwoners en ondernemers.

De dienstverlening is namelijk van ons allemaal. Binnen de gemeente werken we samen om de inwoners en ondernemers zo goed mogelijk van dienst te zijn. Het is dan ook heel belangrijk dat we denken vanuit de leefwereld van inwoners en ondernemers (van buiten naar binnen). De kwaliteit van onze gemeentelijke dienstverlening staat voorop en blijft erop vooruit gaan. De behoefte van onze inwoners en ondernemers is leidend. We richten onze dienstverlening dan ook in vanuit hun perspectief.

**Medewerkers werken eigentijds:
Huisvesting – Informatisering
Digitaal - Processen op orde**

De huidige kantooromgeving binnen het bestuurscentrum van de Gemeente Meerssen is gedateerd. Het kantoor bestaat uit een gangenstructuur met daaraan gelegen één- of meerpersoons kantoorruimtes. Op basis van de geschetste ontwikkelingen, is het een feit dat er nu en in de toekomst op een andere manier gewerkt zal (moeten) gaan worden. Tijd- en plaatsonafhankelijk, toegankelijk voor de inwoners, ondernemers enz., evenwicht in de werk-privébalans, etc. Slagvaardig, weerbaar en omgevingsgericht. We hebben de eerste stappen gezet op weg naar een eigentijdse kantooromgeving. Dit vereist een nieuwe (hybride) manier van werken en daarbij passende kantoorinrichting. Deze dienen zich vooral te richten op innovatie, inspiratie, uitstraling, samenwerking en daarbij ook rust. Passend bij de taken. Deze richting is door het personeel als uiterst belangrijke, haast kritische, (succes)factor gekwalificeerd.

De nieuwe kantoorinrichting dient ervoor te zorgen dat medewerkers de juiste sfeer en beleving ondervinden tijdens hun dagelijkse werkzaamheden. Dit resulteert erin dat de medewerkers zich thuis voelen, zichzelf kunnen zijn en zich herkennen in de eigen identiteit van het gebouw als verbinding naar de samenleving. Dit alles uiteraard om de dienstverlening van de burgers van de gemeente Meerssen optimaal te kunnen faciliteren. Een eigentijdse en toekomstgerichte kantooromgeving en -inrichting versterkt de transitie naar deze andere manier van werken. Open, transparant, benaderbaar, midden in de samenleving. Een dergelijke kantoorinrichting vereist ook aanpassingen van de noodzakelijk ICT voorzieningen waardoor een slagvaardige en toekomstgerichte organisatie ontstaat.

Eigentijds werkgeverschap vergt namelijk naast het inrichten van een eigentijdse kantooromgeving ook de nodige aanpassingen op en investeringen in het ICT landschap. De medewerkers dienen bijvoorbeeld over de nodige middelen te beschikken om plaats onafhankelijk en volledig digitaal te kunnen werken. Ook landelijke wet- en regelgeving dwingt ons om de informatiehuishouding op een gestructureerde wijze in te richten. De basis van de informatiehuishouding moet op orde zijn.

Met dit doel is de ICT nota geactualiseerd en is de businesscase I en A opgestart. Het leveren van meerwaarde voor de dienstverlening en de efficiënte bedrijfsvoering is daarbij leidend.

**De mens centraal:
HR 21 - Training en ontwikkeling
Coaching en begeleiding**

In snel tempo en op allerlei fronten verandert de maatschappij. Ontwikkelingen zijn divers. Aan de gemeente Meerssen de taak deze adequaat en toekomstgericht mee te nemen in haar manier van werken. Mensen, processen, informatie en techniek dienen aan te sluiten bij de eisen en wensen in de maatschappij en samenleving.

Vanwege talloze, veelal autonome, ontwikkelingen (hybride werken, technologische ontwikkelingen, aantrekkelijkheid, kansen tot persoonlijke ontwikkeling etc.) is sprake van stevige concurrentie op (Zuid-)Limburgse schaal. De gemeente Meerssen wil een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven om goed personeel aan te trekken en te behouden. Er zijn dus aanvullend middelen benodigd om Meerssen te profileren als aantrekkelijke werkgever. Dat vereist investeringen in persoonlijke ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en overige faciliteiten.

Bestuur, dienstverlening, burgerparticipatie en veiligheid

Bestuur

Toekomstvisie

Momenteel is de gemeente bezig met het opstellen van een strategische toekomstvisie en een omgevingsvisie. Dit geschiedt in één geïntegreerd proces waarbij inwoners nauw worden betrokken. Participatie van inwoners is een essentieel element van dit traject. Doel is om te komen tot een door de inwoners gedragen strategisch beleidsmatige koers van de gemeente op de langere termijn (2035) vanuit het uitgangspunt van gemeentelijke zelfstandigheid. Vanaf begin 2025 zullen beide visies het kompas vormen voor de invulling van de gemeentelijke opgaven en de concretisering daarvan in beleid. Terwijl het bestuursakkoord 'Samen verder bouwen' een reikwijdte heeft tot de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 vormen de strategische toekomstvisie en omgevingsvisie het strategische beleidskader voor de langere termijn.

Veiligheid

Toekomstbestendige huisvesting brandweer Veiligheidsregio Zuid-Limburg

In het raadsvoorstel over het Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2024-2027 dat heeft voorgelegen in de raadsvergadering van 15 juni 2023, wordt vermeld dat het dossier huisvesting brandweer kan leiden tot kostenverhoging. Momenteel worden binnen de veiligheidsregio huisvestingsscenario's uitgewerkt. Inmiddels is geconcludeerd dat de huidige situatie van de brandweerkazernes niet toekomstbestendig is en dat er sowieso een inhaalslag moet worden gemaakt om de basis op orde te krijgen. Het gaat hier om het wegwerken van achterstallig onderhoud en het treffen van verduurzamingsmaatregelen.

Een ambtelijke werkgroep is ingesteld, waarin alle Zuid-Limburgse gemeenten zitting hebben. Deze werkgroep werkt de casus verder uit. Uiteindelijk zal in het algemeen bestuur van de veiligheidsregio besluitvorming plaatsvinden over de herijking van het huisvestingsbeleid en de financiële consequenties daarvan. In dit besluitvormingsproces zullen ook de gemeenteraden in positie worden gebracht. De financiële gevolgen zullen een plek krijgen in de gemeentebegroting vanaf 2026.

N.B.: Het voortbestaan van de brandweerkazerne Meerssen staat in dit proces niet ter discussie.

Fysieke leefomgeving

Lange Termijn Agenda (LTA)

De aanleg, het beheer en onderhoud van de gemeentelijke eigendommen in de fysieke leefomgeving raakt iedere burger en ondernemer binnen de gemeente Meerssen. Wegen voor alle wandelaars, fietsers en automobilisten met hun aangrenzende bermen, fietspaden en voetpaden, wandelpaden, straatverlichting, bruggen maar ook plantsoenen, bossen, begraafplaatsen, sportparken en gemeenschapshuizen zijn daarvan enkele voorbeelden.

Om de afstemming van met name de aanleg, maar ook het beheer en onderhoud van deze eigendommen te optimaliseren zodat voorbereiding en uitvoering integraal kunnen worden opgepakt, wordt een zogenaamde Lange Termijn Agenda opgesteld waarin de uitvoering van de verschillende disciplines integraal op elkaar afgestemd wordt. Deze agenda heeft een doorkijk van 10 jaar, waarbij van de eerstvolgende twee jaren de uitvoeringsdatum concreter is dan de overige 8 jaar.

De mobiliteitsopgave, energietransitie, klimaat adaptieve inrichting, woningbehoefte en bevorderen van biodiversiteit leggen flinke claims op de leefomgeving en vragen aanpassingen in de openbare ruimte. Aanpassingen in de openbare ruimte raakt al snel vele werkvelden en disciplines en specialismes. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling vraagt daarom om een integraal afwegings- en ontwerpproces.

Om het integraal afwegings- en ontwerpproces te bevorderen is de lange termijn agenda een middel om in beeld te brengen in welke gebieden en/of straten werkzaamheden integraal uitgevoerd kunnen gaan worden. Elke discipline levert hiervoor haar input aan. Deze input bestaat bijv. uit tijdstip voor noodzakelijke renovatie riolering, planning ontwikkeling woningbouw, groot onderhoud wegverhardingen etc. Aan de hand van deze gegevens wordt een prioritering aangebracht, jaar van uitvoering afgestemd en projectgrenzen bepaald. Integraliteit in zowel voorbereiding als realisatie wordt met de lange termijn agenda bevorderd.

Landschap, groen en begraafplaatsen

Groenbeleids- en groenbeheerplan

Kernen en buitengebied

Het door uw raad vastgestelde groenbeleidsplan voorziet in doelen en projecten voor de kernen en het buitengebied. Om een integraal afwegings- en ontwerpproces te borgen worden deze projecten verwerkt in de lange termijn agenda. (LTA)

Om uitvoering te geven aan de omschreven doelen en projecten opgenomen in het groenbeleidsplan wordt voorgesteld een investeringsbudget op te nemen. Deze investeringen zijn geraamd aan de hand van de gemiddelde projectkosten zoals omschreven in het groenbeleidsplan. Met deze investeringen borgen we het integraal verwerken van de doelen uit het groenbeleidsplan in de opgaven die liggen op het vlak van mobiliteit, energietransitie, klimaat adaptieve inrichting, woningbehoefte die allen een raakvlak hebben met de openbare ruimte. Integraal verwerken van de doelen betekent ook kostenbesparing in planvoorbereiding, onderzoek en realisatie. Omdat de Lange

termijn agenda een dynamisch document is, is het overhevelen van de investeringen tussen de jaren noodzakelijk.

Realisatie van projecten en aanpassingen in de openbare ruimte hebben wijzigingen van beheertypen en areaaluitbreidingen tot gevolg. Budget voor beheer en onderhoud dienen daarvoor bijgeraamd te worden.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)				
Investering	400.000	500.000	500.000	500.000

Groenbeheer notitie

Het is een wettelijke taak van de gemeente om het openbaar groen te onderhouden. Uw raad heeft het in 2023 een hoger kwaliteitsniveau voor het groen vastgesteld. Vanwege het aflopen van de onderhoudscontracten loopt momenteel de aanbesteding voor een nieuw onderhoudscontract. In een beheer en onderhoudsbudget is structureel voorzien in de begroting.

Na afronding van projecten dient rekening gehouden te worden met extra kosten voor beheer en onderhoud als gevolg van areaal uitbreiding en wijzigingen in beheertypen.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	15.000	40.000	65.000	90.000
Investering				

Areaaluitbreiding projecten in uitvoering

Door areaaluitbreiding en / of een ander beheertype is het noodzakelijk om uitbreiding van financiële middelen voor beheermaatregelen binnen de openbare ruimte te realiseren. De areaaluitbreiding heeft verband met de afgeronde projecten en projecten welke op korte termijn in uitvoering gaan (verlevendigen/vergroenen St. Agnesplein, Beleefweide Westbroek, Herdenkingsbos, Vijver en delen Proosdijpark, Gedenkparken Meerssen en Bunde). De areaaluitbreidingen en of wijzigingen worden naar de toekomst toe zoveel mogelijk meegenomen in het investeringsvoorstel.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	56.516	56.516	56.516	36.520
Investering				

Illegaal gebruik gemeentelijk eigendom

Onbedoeld wordt vaak door aanpalende eigenaren gemeentelijke grond in gebruik genomen. In verband met de functie van de gemeentelijk groen voor de biodiversiteit, de hemelwateropvang en kabels en leidingen, is het van belang dat gemeentelijk groen in stand blijft. Illegaal in gebruik genomen percelen worden in beeld gebracht en kunnen weer benut worden voor de biodiversiteit, hemelwateropvang, speel- en recreatieve functie etc.

LEADER programma Zuid-Limburg

LEADER is een Europees subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling en ondersteunt lokale initiatieven die de leefbaarheid en de economie op het platteland versterken. Begin 2024 is er een nieuwe subsidieregeling opengesteld. Projectaanvragen die bij LEADER Zuid-Limburg ingediend worden hebben een financiële projectomvang van minimaal € 20.000 en maximaal € 250.000. Gemeentelijke cofinanciering is vereist voor deze projecten.

Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) en Groenblauwe dooradering (GBDA)

De realisatie van minstens 10% groen blauwe dooradering in het landelijk gebied is een middel om aan onze Europese verplichtingen rondom biodiversiteit, de klimaatopgave en schoon water te voldoen. Behalve landbouwgrond betreft dit ook grond zonder landbouwfunctie, die in eigendom is van overheden en particulieren niet zijnde agrariërs. De groenblauwe dooradering sluit in doelstelling en uitwerking aan bij de doelen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). De provinciale uitwerking wordt vastgelegd. Voor de voorbereiding, aankoop van gronden, realisatie en beheer van de groenblauwe dooradering is het noodzakelijk naast bijdragen die beschikbaar komen van rijk en provincie in een eigen bijdrage te voorzien.

Onder groenblauwe dooradering (GBDA) verstaan we de ‘kleine’ natuurelementen die ons landschap in belangrijke mate vormgeven. Naast houtige elementen zoals singels, bomenrijen, houtwallen, heggen, hagen, knotbomen, graften, hoogstam-boomgaarden, gaat het om elementen met een begroeiing van kruiden en ruigten en natte elementen zoals slootkanten, natuurvriendelijke oevers en poelen.

Landschapselementen

Met uitzondering van de provinciale beleidsregel natuurcompensatie ontbreekt een eenduidig toetsingskader voor de omgang met omgevingsvergunningaanvragen voor het verwijderen van landschapselementen in het buitengebied. In het huidige bestemmingsplan is een kaart met daarop de status van landschapselementen uit 2013 aanwezig. Deze kaart dient geactualiseerd te worden.

Monumentale bomen

Beeldbepalende en monumentale bomen verdienen een betere rechtsbescherming. De gemeente gaat werken aan een nieuwe/geactualiseerde regeling, waarbij een beoordelingskader wordt opgesteld en een gemeente dekkende inventarisatie wordt uitgevoerd naar alle beschermingswaardige bomen en houtopstanden

Waterveiligheid en waterbeheer

Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL)

Na de extreme neerslag in de zomer van 2021 is het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) opgestart. De gezamenlijke overheden in Limburg hebben daarmee onderschreven dat alleen door samenwerking en het bundelen van bevoegdheden en uitvoeringskracht de waterveiligheid van de regionale wateren (zoals de Geul) te verbeteren valt.

De ambitie van het programma WRL is om de Limburgse samenleving beter voor te bereiden en te beschermen tegen extreme neerslag als gevolg van klimaatverandering. Centraal in de aanpak staat het concept van Meerlaagsveiligheid, vanuit de lagen: preventie, gevolgbepanking en klimaatbewustzijn. In het programma WRL zijn de drie lagen (pijlers) benoemd waarlangs de waterveiligheid van de zijrivieren van de Maas verbeterd kan worden:

1. Vergroten van de fysieke robuustheid watersysteem, en daarmee het verlagen van de waterstand op de plekken waar overlast is geweest of kan ontstaan en/of het beter beschermen van deze locaties tegen hoge waterstanden.
2. Verankeren van water en bodem sturend als principe in de ruimtelijke ordening, om overlast in de toekomst te voorkomen/beperken.
3. Vergroten van weerbaarheid van inwoners, om de gevolgen van hoge waterstand te beperken.

Voor wat betreft pijler 1 loopt een verkenning naar maatregelen rondom de sifon in Bunde. Daarbij wordt er via een kansenbrigade gekeken naar de maatregelen op korte termijn om de wateroverlast te verminderen. Het totale plan voor onder andere de fysieke robuustheid van de Geul wordt opgesteld binnen het werkgebiedsplan Maastricht-Heuvelland.

In pijler 2 wordt gekeken naar het toepassen van het principe water en bodem sturend in de ruimtelijke processen binnen de gemeente. Zodat bijvoorbeeld op risicogevoelige locaties geen nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd of hoe water en bodem in te passen is binnen de plannen.

Op het gebied van het verhogen van het klimaatbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners wordt onder andere gewerkt aan campagnes (afkoppelen hemelwater), brochures en educatiemiddelen. Er is één website gemaakt waarop alle informatie beschikbaar is met betrekking tot water(overlast). Een Adviesteam Water moet ervoor zorgen dat mensen op maat advies krijgen over de manier waarop de eigen woning beschermt wordt tegen wateroverlast.

In het verdere verloop van dit programma wordt duidelijk wat dit gaat betekenen op financieel- en personeelsvlak voor de gemeente.

Naast deze projecten werken we verder aan de projecten die in het gemeentelijke Waterprogramma zijn opgenomen.

Duurzaamheid

Energietransitie

De uitdagingen in de energietransitie zijn groot. Als gemeente staan we aan de lat om de transitie naar een aardgasvrije gemeente in 2050 te realiseren. Dit houdt in dat alle 8500 woningen en bedrijven op een moment gaan overstappen op een nieuwe vorm van verwarmen. Daarbij komt een grote isolatieopgave kijken, waarbij we onze inwoners zo goed mogelijk dienen te ondersteunen. Verder speelt netcongestie op het elektriciteitsnet een belemmerende factor in het verduurzamen van bedrijven en maatschappelijke instellingen en bij het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen.

Op dit moment wordt veel gebruikgemaakt van Rijksmiddelen om de energietransitie vorm te geven. Zo zijn de regeling 'Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid' en Specifieke Uitkeringen 'Energiearmoede' en 'Lokale Aanpak Isolatie' aangevraagd en toegekend gekregen.

In Q4 2024 willen we een nieuwe Visie Energietransitie en bijbehorend Uitvoeringsprogramma laten vaststellen. Hiermee bepaalt de Raad de rol en ambitie die de gemeente Meerssen neemt in de Energietransitie. Hieruit zal ook voortvloeien welke inzet de komende jaren niet met Rijksmiddelen bekostigd kan worden en in de gemeentebegroting opgenomen dient te worden.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Op dit moment is er nog geen specifiek budget gereserveerd voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Door onze gebouwen te verduurzamen, geven we als gemeente het goede voorbeeld, besparen we op energie en de energiekosten, en bereiden we ons voor op een toekomst zonder aardgas.

De verduurzaming van ons vastgoed hangt samen met de keuzes uit het accommodatiebeleid en moet worden gekoppeld aan de meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's). Het benodigde budget is afhankelijk van het ambitieniveau dat de gemeenteraad kiest. We onderscheiden drie ambitieniveaus:

1. Minimaal: Dit omvat de installatie van LED-verlichting en zonnepanelen.
2. Optimaal: Dit niveau richt zich op maatregelen met de beste terugverdientijd.
3. Maximaal: Dit omvat volledige isolatie en het geschikt maken van de gebouwen voor een aardgasvrije toekomst.

Voor een indruk van de financiële impact zijn de geschatte kosten voor het optimale scenario berekend over een periode van 10 jaar. Deze kostenraming is echter afhankelijk van de keuzes uit het accommodatiebeleid. Bovendien kan het vernieuwen van de MJOP's automatisch leiden tot duurzamer vervangen van onderdelen van de gebouwen, wat mogelijk een dempend effect op de kosten heeft.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)				
Investering	278.000	278.000	278.000	278.000

Openbare verlichting

Tegen het einde van 2024 zal naar verwachting 80% van ons areaal openbare verlichting uit LED-armaturen bestaan. Dit is een aanzienlijke prestatie in onze doelstelling om duurzame en kostenbesparende verlichtingsoplossingen te implementeren binnen de gemeente.

Voor de vervanging van de resterende 20% van de conventionele armaturen in 2025, is een extra investering vereist van € 400.000. Deze aanvullende kosten zullen het mogelijk maken om alle resterende armaturen in één keer te vervangen, wat de uniformiteit en efficiëntie van onze openbare verlichting verder zal verbeteren. De totale geschatte kosten voor deze laatste fase van de vervanging bedragen € 520.000. Te realiseren met € 120.000 jaarlijks begrote investeringsbedrag + € 400.000 eenmalige extra investering.

Het reguliere jaarlijkse investeringsbedrag dat is begroot voor het vervangen van armaturen is momenteel € 120.000. Echter, door de voltooiing van deze laatste vervangingsfase en de overstap naar LED-verlichting, die minder onderhoud vereist en energie-efficiënter is, stellen we voor om dit jaarlijkse budget te verlagen naar € 50.000 vanaf het jaar na de voltooiing. Deze verlaging van de jaarlijkse kosten kan naar verwachting gehandhaafd blijven tot minimaal 2030, wanneer de eerste grote vervangingspieken weer verwacht worden.

Deze strategische investering en de daaropvolgende kostenverlagingen onderstrepen onze inzet voor duurzaamheid en financiële verantwoordelijkheid. De overstap naar volledige LED-verlichting zal niet alleen bijdragen aan een verminderde ecologische voetafdruk, maar stelt de gemeente ook in staat om op lange termijn aanzienlijke besparingen te realiseren op energie- en onderhoudskosten.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)				
Investing	400.000	-70.000	-70.000	-70.000

Afval en Grondstoffen

De raad heeft op 1 februari 2024 unaniem ingestemd met het regionaal beleidskader afval en grondstoffen MMV. Inmiddels wordt er gewerkt aan het uitvoeringsplan, ook wel grondstoffenplan genoemd. Naar verwachting zal dat plan eind 2024 gereed zijn en pas in januari 2025 worden vastgesteld. De daadwerkelijke uitvoering kan voor een groot deel pas in 2026 en later worden opgepakt.

Er is echter een drietal quick-wins te behalen die al zijn benoemd in het beleidskader. Ten eerste wordt de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal per 1 juli 2025 ingevoerd. Alle kernen van Meerssen krijgen een ondergrondse container voor luiers en incontinentiemateriaal. Ten tweede wordt de proef met kroonringen aan lantaarnpalen voor inzameling PMD-zakken uitgerold over heel Meerssen. Nu duidelijkheid is over de financiering vanuit de SUP-vergoeding (voormalige Zwerfafvalvergoeding) verwachten we het project in maart 2025 afgerond te hebben. Ten derde scheiden we grof tuinafval uit het GFT+e. De verwerking van huishoudelijk GF+e (Groente- Fruit- en etensresten) is na de laatste aanbesteding namelijk drie keer zo duur als van grof tuinafval. Takkenbossen mogen hierdoor niet langer bij de GFT-container worden aangeboden. Deze kunnen gratis naar een Milieupark worden gebracht of tegen vergoeding met een big bag aan huis te laten ophalen. Dit volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Meerssen fungeert hierbij als proefgemeente voor de GR Geul en Maas.

Verder wordt al geruime tijd gewerkt aan een nieuwe Milieu-app. Deze app moet weer een aantal jaren meekunnen en de eerste versie zal grofweg hetzelfde zijn als de oude. De app krijgt een centrale functie als het gaat om afval en grondstoffen. Daarvoor zal de app meer functies moeten krijgen. Te denken valt aan meldingen van dumpingen of aanvragen van een grofvuilafpraak en zelfs het afrekenen hiervan via de app.

Wonen en ruimtelijke ordening

De gemeente Meerssen is een aantrekkelijke woongemeente. Met een unieke landschappelijke ligging, een grote diversiteit aan woonmilieus, een goede bereikbaarheid en uitstekend voorzieningenniveau. Er liggen grote uitdagingen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (gebouwen, infrastructuur, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed) te waarborgen. De energietransitie, klimaatadaptatie en transformatie van de woningvoorraad vragen allemaal aandacht en moeten in goede samenhang worden opgepakt. Dit vergt tijd en een stapsgewijze aanpak. Daarnaast is het noodzakelijk om keuzes te maken en goed samen te werken. In regionaal verband maar ook tussen gemeente, inwoners, ondernemers en initiatiefnemers van ruimtelijke projecten. Door afstemming en participatie in een vroeg stadium moeten alle belangen worden meegenomen.

Meerssen wil een groeigemeente zijn. De krimpgedachte laten we achter ons. In elke kern dienen er ontwikkelmogelijkheden voor woningbouw te zijn. Belangrijk is het bevorderen van de doorstroming op de lokale woningmarkt. De ambitie is om tot en met 2026 minstens 150 tot circa 500 wooneenheden te realiseren in een mix van verschillende categorieën, waaronder sociale woningbouw. In 2023 heeft de gemeente Meerssen zich geconformeerd aan de gemaakte afspraken

over de woningbouwopgave middels het ondertekenen van de Woondeal Limburg. Het gemeentebestuur streeft naar een bestand met passende woningen in een aantrekkelijke woonomgeving. Het in 2023 uitgevoerde woonbehoefteonderzoek laat een behoefte aan meer levensloopbestendige woningen zien. Naast transformatie van bestaande woningen wordt tevens ingezet op nieuwbouw die geschikt is voor zowel starters, jonge gezinnen als ouderen. Flexibele woonvormen kunnen helpen om zowel starters en urgente gevallen als statushouders op de woningmarkt te bedienen.

Naast de reguliere woonopgave hebben wij ook een forse huisvestingsopgave voor specifieke doelgroepen, met name Oekraïense ontheemden, statushouders en asielzoekers.

Ontwikkelbudget woningbouw

Op dit moment zijn er woningbouwplannen actief waarbij de gemeente gedeeld eigenaar is van de gronden. Daarnaast zijn er vrij veel woningbouwplannen van derden actief (meer dan 30 projecten). Bij deze projecten moeten soms extra kosten gemaakt worden. Bijvoorbeeld het realiseren van een extra brandkraan nabij het plangebied om de blusveiligheid te verhogen, het organiseren van een bewonersavond in een gemeenschapshuis of het laten taxeren van gemeentelijke gronden die uiteindelijk verkocht zouden kunnen worden. Voor dit type investeringen zijn in principe geen gelden beschikbaar. Met de woningbouwambitie (Rijk, provincie en gemeente) die er nu ligt, is het niet beschikbaar hebben van een dergelijk budget contraproductief. Het advies is dat we dit budget voor 2025 ramen en afhankelijk van ontwikkelingen zien of en hoe hoog budget voor opvolgende jaren dient te zijn.

Bij de ontwikkeling van gemeentelijke gronden tot woningbouwlocaties is het ontwikkelbudget in eerste instantie een voorinvestering die zich bij de ontwikkeling van de locatie tot woningbouw weer terugbetaald.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	100.000			
Investering				

Gebiedsontwikkeling

Meerssen staat voor een aanzienlijke woningbouwopgave, mede door het bestuursakkoord en de Woondeal Limburg. De gemeente heeft inmiddels enkele gebiedsontwikkelingen geïnitieerd, waarbij zij een aanjagende rol heeft. De gedachte hierachter is dat de woningbouwopgave niet alleen door marktpartijen kan worden gerealiseerd; ook de lokale overheid speelt hierin een belangrijke rol. Gebiedsontwikkeling verwijst naar projectontwikkeling waarbij meerdere belanghebbenden samenwerken om een haalbaar plan te ontwikkelen. Voorbeelden van projecten in voorbereiding zijn In 't Riet in Geulle, de voormalige papierfabriek in Weert, ontwikkeling van het terrein van de voormalige tennisvereniging in Ulestraten, gebied Meerstraat Bunde en de uitvoering van het Masterplan Centrum in Meerssen. Bij gebiedsontwikkelingen wordt ook gezocht naar andere wijzen van bouwen zoals de pré fabricage van woningen in fabrieken.

Gebiedsontwikkeling Papierfabriek

In het kader van de uitvoering van het voorbereidingsbesluit wordt toegewerkt naar een integrale gebiedsvisie en Omgevingsplan voor het terrein van de voormalige papierfabriek in Weert. Afhankelijk van het verdere ontwikkelmodel en de rol die de gemeente Meerssen hierin wil spelen is het mogelijk dat er investeringen nodig zijn in de verdere ontwikkeling van het gebied.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	50.000			
Investering				

Westontsluiting Ulestraten

De ruimtelijke procedure (bestemmingsplan) voor de Westontsluiting wordt in 2024 afgerond. De onderhandelingen voor de benodigde grondverwervingen door onze rentmeester gaan dan de laatste fase in. Het ontwerp van de weg wordt uitgewerkt in een definitief ontwerp. Aan de hand van dit definitieve ontwerp wordt een bestek opgemaakt. Zodra dit gereed is zal een nieuwe raming van de investeringskosten worden gemaakt. De gereserveerde middelen zijn gebaseerd op een raming van enkele jaren geleden. Deze zullen niet voldoende zijn voor de realisatie van de randweg. Zodra de nieuwe investeringskosten en grondverwervingskosten bekend zijn zullen aanvullende middelen worden gevraagd.

Grondbeleid en wet voorkeursrecht

De gemeente heeft in het verleden een passief grondbeleid gevoerd. Om de regie meer in handen te gaan nemen wil de gemeente over gaan op een actief grondbeleid. Hierdoor kan meer sturing worden gegeven aan de inrichting en kwaliteit van de bebouwing en de openbare ruimte vanaf planvorming tot aan de uitgifte van kavels. Zo kan de gemeente met een actief grondbeleid uitgifteprijs en voorwaarden bepalen.

Om een actief grondbeleid te kunnen voeren zijn strategische grondaankopen van groot belang. Na uitgifte van de gronden/woningen zullen de hiervoor benodigde gelden later ook weer terug in de gemeentekas vloeien.

Naar verwachting wordt in 2024 het Uitvoeringsprogramma Woningbouw 2024 vastgesteld. Het betreft een actualisatie van het in 2021 vastgestelde Uitvoeringsprogramma, dat als bijlage bij de Woonvisie 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma is het aanwijzen van zoekgebieden voor woningbouw aan de randen van de kernen ('straatje erbij'). Naast mogelijke strategische grondaankopen is naar verwachting het uitoefenen van het gemeentelijk voorkeursrecht ter plaatse van enkele zoekgebieden noodzakelijk. Strategisch zijn hier keuzes in gemaakt.

Het vestigen van een voorkeursrecht biedt de gemeente de mogelijkheid om in een zoekgebied een actieve en regisserende rol te spelen in de invulling van woningbouwplannen. Door de vestiging van een voorkeursrecht zijn eigenaren verplicht om, wanneer zij hun perceel/percelen wensen te verkopen, deze eerst te koop aan te bieden aan de gemeente. De mogelijkheid tot het vestigen van een voorkeursrecht moet dan ook worden gezien als een instrument om als gemeente positie op de grondmarkt in te nemen. Een aanwijzing maakt het mogelijk om preventief te acteren, anticiperend op eventuele grondtransacties in het gebied. De inschatting is dat grondtransacties in de zoekgebieden (zonder voorkeursrecht) tot verlies van de gewenste gemeentelijke regie over de toekomstige planrealisatie en/of tot prijsopdrijving van de in dat gebied gelegen gronden zouden

kunnen leiden. We achten het daarom verstandig een voorkeursrecht te vestigen om daarmee ongewenste vervreemdingen tegen te gaan die grondprijzen kunnen opdrijven die uiteindelijk het Uitvoeringsprogramma en de bijbehorende Woonvisie in de weg staan.

Het voorkeursrecht zal worden toegepast op enkele gebieden, waar in de huidige situatie geen eigendom is bij een partij waarvan kan worden aangenomen dat woningbouw realisatie voor de hand ligt. Het vestigen van een voorkeursrecht is een raadsbevoegdheid. De vaststelling van het Uitvoeringsprogramma dient vergezeld te gaan van een gelijktijdige vaststelling van het voorkeursrecht.

Verwacht wordt dat er een voorkeursrecht moet worden vastgesteld op circa 40.000 m² grond van particulieren. Indien al deze particulieren overgaan tot verkoop aan de gemeente, en de gemeente betaalt bijvoorbeeld € 40,- per m², dan is een budget van € 1.600.000,- noodzakelijk.

Uiteindelijk vloeien deze uitgaven terug doordat de gronden als woningbouwgronden worden verkocht. Het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma 2024 is in die zin ook een beleidswijziging van het grondbeleid, van faciliterend tot actief.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)				
Investering	800.000	450.000	200.000	150.000

Omgevingsvisie

In het bestuursakkoord 2022-2026 'Samen verder bouwen' is vastgelegd dat er, uitgaande van gemeentelijke zelfstandigheid, een nieuwe strategische toekomstvisie wordt ontwikkeld. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 wordt er ook een Omgevingsvisie opgesteld. Deze visie richt zich op de inrichting van de fysieke leefomgeving en omvat ook vraagstukken op het gebied van sociaal domein en economie. Een uitgebreid burgerparticipatietraject is essentieel in het proces van het opstellen van zowel de strategische toekomstvisie als de Omgevingsvisie, om zo breed draagvlak onder de bevolking te krijgen. De Omgevingsvisie moet binnen drie jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden vastgesteld. We streven ernaar om zowel de toekomstvisie als de Omgevingsvisie in 2024 ter goedkeuring aan de raad voor te leggen.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen

In het kader van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen die in werking zijn getreden per 1 januari 2024 zijn nog diverse opgaven voor de komende jaren. De belangrijkste opgave is het opstellen van het definitieve Omgevingsplan. De gemeenten krijgen de tijd tot eind 2031 om deze op te stellen. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn om nieuwe applicaties aan te schaffen vanwege de digitale processen rond de Omgevingswet. Hier zijn investeringen en structurele uitgaven mee gemoeid.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	100.000	100.000	100.000	100.000
Investering				

Inhaalslag Bodeminformatiebeheer

Onder andere vanuit de Wet basisregistratie ondergrond is het de taak van de gemeente om bodeminformatie te registreren en digitaal beschikbaar te stellen voor derden. Om dit zorgvuldig en snel te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk om te beschikken over een actueel bodeminformatiesysteem voor het beheren en delen van actuele bodemgegevens. Er is de afgelopen jaren een achterstand ontstaan met het digitaliseren en invoeren van bodemrapporten. Daarnaast worden bodemrapporten deels niet centraal gearchiveerd. Hierdoor kost het verstrekken van bodeminformatie aan derden veel tijd en wordt niet voldaan aan de eisen uit de Wet Basisregistratie ondergrond. Met het op orde brengen van het bodeminformatiesysteem en het borgen van het beheerproces is een investering gemoeid van € 100.000 verdeeld over 2025 en 2026.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	50.000	50.000		
Investing				

Sociaal Domein

Onderwijs

Huisvesting basisschool De Bundeling

Tijdens de raadsvergadering van 1 februari 2024 heeft de Raad € 600.000 beschikbaar gesteld voor de tijdelijke huisvesting van basisschool de Bundeling. Deze eenmalige lasten worden verdeeld over de jaren 2024 (€ 100.000), 2025 (€ 250.000) en 2026 (€ 250.000).

De basistarieven voor nieuw te bouwen scholen worden elk jaar door de VNG vastgesteld. Op basis van de tarieven 2024 dient het investeringsbedrag met € 286.000 verhoogd te worden. De nieuwbouw van basisschool de Bundeling zal naar verwachting starten in 2025. Dit betekent dat de indexatie door de VNG per 1 januari 2025 toegevoegd dient te worden aan het budget voor de nieuw te bouwen school. De verwachting is dat dit een eenmalige kostenpost is van € 300.000.

Vanwege de netcongestie problemen is de start van de nieuwbouw rondom basisschool de Bundeling uitgesteld. Momenteel wordt onderzocht welke opties hiervoor mogelijk zijn. De duurste variant, een batterij, wordt momenteel geschat op een extra € 100.000 per jaar tot minimaal 2030. In het najaar komt duidelijkheid over de gekozen optie. Het uitstellen van de start van de nieuwbouw heeft ook financiële gevolgen voor de tijdelijk huisvesting. De verwachting is dat de eenmalige kosten, door krapte op de verhuurmarkt van tijdelijke huisvesting, tot € 150.000 kunnen stijgen.

Binnen de nieuwbouw van basisschool de Bundeling zal ook een peuterspeelzaal met voor- en vroegschoolse educatie (VVE) komen. De verwachting is dat dit € 400.000 gaat kosten. Dit volledige bedrag inclusief rente wordt via een langdurig, marktconform, huurcontract terugverdiend zodat deze kosten op lange termijn budgetneutraal zijn.

Sport

Accommodatiebeleid

Gemeentelijke accommodaties, zoals buitensportlocaties en gemeenschapshuizen, dienen als ontmoetingsplekken, voor recreatie, vrijetijdsbesteding en sportbeoefening. Dit draagt bij aan de leefbaarheid van gemeente Meerssen en het versterken van sociale cohesie.

Het aanbod van gemeentelijke accommodaties dient gevarieerd en voor iedereen toegankelijk te zijn. Dit past binnen de nieuwe denkrichting van het ontwikkelen van een meer gedifferentieerd op maatwerk gericht accommodatiebeleid.

Een taak van de gemeente is deze voorzieningen te creëren en te onderhouden, maar wel met oog voor betaalbaarheid voor de gemeente én de gebruikers, op korte en lange termijn.

Het huidige accommodatiebeleid van Gemeente Meerssen streeft naar een efficiënt en effectief gebruik van voorzieningen. Echter schiet het op punten tekort om gemeentelijke buitensportaccommodaties en gemeenschapshuizen conform de wensen van gebruikers, toekomstbestendig en financieel verantwoord in stand te houden.

Daarom wordt het accommodatiebeleid opnieuw bekeken. We streven naar een herijking van het beleid waardoor er naast structurele financiële gevolgen wellicht ook een incidentele bijstorting in de voorziening gebouwen nodig is. Deze bijstorting kan uit de Algemene reserve worden gedekt.

Sociale zekerheid

Samenvoeging MTB, Annex, Podium (KplusV)

Op dit moment wordt er gekoerst dat er op 1 januari 2026 een samenvoeging plaatsvindt van de organisaties MTB, Podium24 en Annex. Dit zal financiële gevolgen hebben, maar de impact hiervan is momenteel nog niet duidelijk.

Armoedebelid

Het college heeft de armoede- aanpak geïntensiveerd door zich onder andere meer te richten op het vroegtijdig opsporen van armoede en problematische schulden. Periodiek vindt er met alle ketenpartners een overleg plaats. Ook houdt de KBL dit jaar spreekuur in de bibliotheek. Dit heeft als resultaat dat het aantal intakes bij de KBL in het eerste kwartaal is toegenomen waardoor de kosten licht stijgen. Door mensen met schulden eerder te ondersteunen, lopen de schulden minder op en wordt de mogelijkheid voor maatschappelijke participatie groter.

Vakapplicatie Sociaal Domein

De samenwerking met de huidige leverancier verloopt van rechtswege in december 2025. De samenwerking wordt niet verlengd omdat de applicatie niet voldoet aan de in het Programma van Eisen opgenomen eisen en de wettelijke vereisten ten aanzien van informatiebeveiliging en back-up. Ondanks intensief contact zijn de bovenstaande aspecten niet opgelost en blijven de bijbehorende risico's hoog. Denk hierbij aan risico's ten aanzien van de veiligheid en stabiliteit van de dienstverlening. De huidige vakapplicatie is goedkoop in vergelijking met het aanbod van andere leveranciers in recent uitgevoerde openbare aanbestedingen. Een nieuwe vakapplicatie Sociaal Domein is duurder dan de applicatie die reeds in gebruik is. De structurele lasten nemen derhalve toe.

Maatschappelijke ondersteuning

Dagbesteding Wmo

In 2022 is het strategisch partnerschap voor begeleiding Wmo van start gegaan naar aanleiding van de nieuwe inkoop begeleiding. Het strategisch partnerschap houdt in dat voor individuele begeleiding 5 preferente aanbieders gecontracteerd zijn en voor dagbesteding (ook begeleiding groep genoemd) zijn 3 preferente aanbieders gecontracteerd. Hulpvragen van inwoners op het gebied van begeleiding worden eerst doorgeleid naar deze preferente aanbieders. Pas als zij niet de juiste zorg kunnen bieden kijken wij naar onze tweede lijn contracten. Het strategisch partnerschap wordt gefinancierd op basis van een lumpsum bedrag. Dit betekent dat zij een vast bedrag krijgen ongeacht het aantal inwoners dat zij helpen. Voor individuele begeleiding werkt dit goed. Voor de dagbesteding hebben

wij gemerkt dat met name de ouderen niet de juiste plek vinden binnen de aanbieders van het strategisch partnerschap. Ouderen vormen daarentegen wel de grootste groep binnen de dagbesteding. Voor dagbesteding maken wij vanaf 2025 daarom geen gebruik meer van het strategisch partnerschap. Dit betekent dat er weer per inwoner met een hulpvraag gefinancierd wordt. Gelet op het aantal inwoners dat gebruik maakt van de dagbesteding verwachten wij minder kosten te maken voor dezelfde zorg.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Investering				

Economie en Toerisme

Revitalisering Winkelstraten centrum Meerssen

In het Masterplan Meerssen zijn richtinggevende principes vastgelegd voor de herinrichting en revitalisering van de winkelstraten in het centrum gebied in Meerssen.

Na het herinrichten van de Markt en het Proosdijpark (inclusief de entree van en de verbindingen tussen beide gebieden) kunnen de winkelstraten worden opgepakt.

Aanvullende acties als het organiseren van evenementen zoals Keersjmes in Meersje en het zoeken naar innovatieve oplossingen voor de leegstaande panden zullen parallel worden opgepakt. Dit zijn acties die gericht zijn op de korte termijn. Acties voor de lange termijn zijn het revitaliseren van de openbare ruimte en het toevoegen van woningen aan het centrum, waardoor de kritische massa van potentiële klanten wordt verhoogd.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)				
Investering	500.000	500.000	500.000	

Betaald parkeren op straat

In 2025 wordt een onderzoek gestart naar de effecten die het betaald parkeren heeft in relatie tot het streven om de retail van het centrum van Meerssen op niveau te houden. Om te voorkomen dat de leegloop nog verder toeneemt, stelt het College voor om het betaald parkeren in de openbare ruimte voor de jaren 2024 en 2025 bij wijze van proef af te schaffen. Ook het parkeerbeleid zal gedurende deze periode geëvalueerd worden.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (saldo)	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Investering				

Opstellen economisch profiel

Er wordt een economisch profiel opgesteld met een doorkijk naar 2035 voor de gemeente Meerssen. Dit profiel moet invulling geven aan de ambities van de gemeente om enerzijds (sociaal)economisch vitaal te blijven en anderzijds de economische ontwikkelingskansen te benutten. In de afgelopen jaren is te eenzijdig gefocust op het profiel van woongemeente. Wonen wordt echter minder aantrekkelijk als het voorzieningenniveau niet adequaat is. Daar komt bij dat het aspect werkgelegenheid ook van belang is. Zo zal bij het opstellen van het economisch profiel ook een visie op retail worden geformuleerd. In de begroting 2024 is een budget gereserveerd voor het opstellen van een economisch profiel.

Cultureel Erfgoed

Op basis van het coalitieakkoord is in 2022 een structureel bedrag van € 40.000 vrijgemaakt voor Cultureel Erfgoed. De gedachtegang hierachter is dat in Meerssen veel Cultureel Erfgoed is dat

behouden dient te worden. Het in stand houden van het Cultureel Erfgoed vraagt veel middelen die veelal bijeengebracht worden door initiatieven van particulieren of hiervoor opgerichte Stichtingen. Hierbij wordt in eerste instantie een beroep gedaan op middelen van fondsen of de Provincie, maar die vereisen veelal cofinanciering door de gemeente. In de begroting 2024 was vanaf het jaar 2025 een bezuiniging van € 10.000 opgenomen. Omdat nu al bekend is dat er verzoeken worden ingediend, zo is bekend dat verschillende kerken onder druk staan, dat de instandhouding van de Synagoge onder druk staat, enz. , wordt voorgesteld om deze bezuiniging ongedaan te maken.

Financiën

Algemene dekkingsmiddelen

Inzet algemene reserve als structureel dekkingsmiddel

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) van 21 november 2023 hebben de VNG, IPO en UVW nieuwe afspraken over hun financiën gemaakt met de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken. In het overleg is de notitie incidenteel/structureel vastgesteld waarin afspraken zijn vastgelegd en verduidelijkingen zijn opgenomen over de verschillende vraagstukken die onder de noemer incidenteel/structureel worden geschaard. Deze afspraken bieden gemeenten kansen om hun financiële ruimte beter te benutten.

Een nieuwe afspraak is dat vanaf 2024 maximaal 10% van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve als structureel dekkingsmiddel ingezet mag worden. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totale vermogen) van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft. Ook moet het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder (de provincie) voldoende zijn, gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. De keuze is aan de gemeente zelf of ze hun reserves daadwerkelijk inzetten.

Leges en tarieven

In het bestuursakkoord is afgesproken dat de ontwikkeling van de OZB zoveel mogelijk consistent is. Geen jaarlijkse fluctuaties. De jaarlijkse OZB verhoging is bij de begroting van 2023 verlaagd van 4,5% naar 3,5%. Met dit percentage wordt dus ook de komende jaren gerekend.

Een verordening Invoering en heffing van precariobelasting wordt voorbereid in overleg met de beoogde belastingplichtigen. Heffing gaat pas in nadat de herinrichting van de Markt in Meerssen gereed is.

Gemeentefonds

De meicirculaire 2024 is nog niet verwerkt in deze Kadernota. Hierover informeren we u actueel via een RIB vóór de OoRa van 19 juni 2024.

Wel is reeds bekend geworden dat de oploep van de opschalingskorting vanaf 2026 wordt geschrapt. Landelijk gaat het om een bedrag van € 675 mln. Voor onze gemeente zal dit ± € 600.000 bedragen. Hier tegenover staat wel dat er in 2025 voor hetzelfde bedrag incidenteel een korting in het gemeentefonds wordt doorgevoerd.

Subsidieverwerving

Veel taken die de Gemeente Meerssen uitvoert, doet zij mede samen met partners en/of dragen ook bij aan doelen, effecten en resultaten van andere organisaties. Dit leidt tot gezamenlijke aanpak of tot bijdragen in kosten. Gemeente Meerssen zet in op co-financiering, verkrijgen van subsidies van instanties en andere overheden, etc. om doelen te realiseren.

Overhead

Eigentijds werkgeverschap

In snel tempo en op allerlei fronten verandert de maatschappij. Ontwikkelingen zijn divers. Aan de gemeente Meerssen de taak deze adequaat en toekomstgericht mee te nemen in haar manier van werken. Mensen, processen, informatie en techniek dienen aan te sluiten bij de eisen en wensen in de maatschappij en samenleving. Niet de systeemwereld, maar de leefwereld dient centraal te staan. Onlangs is de revitalisering van de gemeentelijke organisatie Meerssen afgerond, om als zelfstandige gemeente toekomstgericht haar taken uit te kunnen voeren.

Vanwege talloze, veelal autonome, ontwikkelingen (hybride werken, technologische ontwikkelingen, aantrekkelijkheid, kansen tot persoonlijke ontwikkeling etc.) is sprake van stevige concurrentie op (Zuid-)Limburgse schaal. De gemeente Meerssen moet deels en zal deels hierin mee (moeten) gaan, willen we aantrekkelijk zijn/blijven om goed personeel aan te trekken en te behouden. Er zijn dus aanvullend middelen benodigd om Meerssen te profileren als aantrekkelijke werkgever. Dat vereist investeringen in persoonlijke ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en overige faciliteiten. Daarnaast vereist een nieuwe (hybride) manier van werken eigentijdse huisvesting en een daarbij passende kantoorinrichting. Deze dienen zich vooral te richten op innovatie, inspiratie, uitstraling, samenwerking en daarbij ook rust. Passend bij de taken. Deze richting is door het personeel als uiterst belangrijke, haast kritische, (succes)factor gekwalificeerd.

Mutaties	2025	2026	2027	2028
Exploitatie (lasten)	20.000	20.000	20.000	20.000
Investering	1.700.000			

Verloop begroting 2025 en meerjarenperspectief

Verloop begroting 2025 en meerjarenperspectief

Onderstaand wordt het verloop van de begroting 2025, inclusief het meerjarenperspectief, weergegeven. Deze cijfers zijn exclusief de meicirculaire 2024, maar inclusief de raadsvoorstellen van juni waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028
<i>bedragen x € 1.000</i>				
Meerjarenbegroting 2024-2027	1.922	-451	-194	-3
A) 1e (technische) bestuursrapportage 2024	265	265	265	268
B) Raadsbesluiten tot en met mei 2024	-333	-274	-284	-274
C) Raadsvoorstellen juni 2024	-116	-182	-254	-311
Huidige stand meerjarenbegroting 2025-2028	1.738	-642	-467	-320